

دانش آموز

مجله دانش آموزان پایه های چهارم، پنجم و ششم دبستان

ماهنامه آموزشی، تفریحی و اطلاع رسانی
دوره ی ششم و پنجم • آبان ۱۳۹۵

شماره ی بیخبریه ۲۸۱
۳۲ صفحه • ۵۰۰ ریال

عجیب کاری! • صد سگه پنجاه سگه • چگونه فراموش نکنیم؟

بهترین خواندنی جهان

نشانی دفتر مجله:

تهران، ایران شهر شمالی، پلاک ۲۶۶

تلفن دفتر مجله:

۰۲۱-۸۸۸۴۹۰۹۵

صندوق پستی:

۱۵۸۷۵ / ۶۵۸۹

رایانامه:

daneshamooz@roshdmag.ir

نشانی مرکز بررسی آثار: تهران، صندوق پستی: ۱۵۸۷۵ / ۶۵۶۷

تلفن: ۸۸۳۰۵۷۷۲

تلفن پیام‌گیر مجلات رشد: ۰۲۱-۸۸۳۰۱۴۸۲

کد دفتر مجله: ۱۰۵

کد امور مشترکین: ۱۱۴

کد شمارگان: ۱۶۴۰۰۰۰ نسخه

چاپ: شرکت افست (سهامی عام)

طراح عنوان مطالب: سعید سلیمی

مکتب‌های جلد: تقویم دانش‌آموز، ترکمن‌ها، بازیافتن، وسط‌خال، عجیب‌کاری، با گل‌ها زندگی کنیم و آشپزی از اعظم لاریجانی

- ▶ ماهنامه آموزشی، تحلیلی و اطلاع‌رسانی
- ▶ برای دانش‌آموزان پایه‌های چهارم و پنجم و ششم دبستان
- ▶ دوره‌ی سی و پنجم - آبان ۹۵ - شماره‌ی ۲
- ▶ شماره‌ی پی‌در پی ۴۸۱
- ▶ مدیر مسئول: محمّد نامری
- ▶ سردبیر: شهرام شفیعی بافتی

▶ مدیر داخلی: اعظم اسلامی

▶ ویراستار: فرید پنهوا

▶ طراح گرافیک: مهدیه صفایی‌نیا

▶ شورای برنامه‌ریزی:

نقی سلیمانی، آتوسا صالحی، دکتر احمد اسماعیلی نراقی

دکتر حسین شاهرودی، مجید راستی،

افسانه موسوی کرمارودی، محبت‌الله همتی

قیامت می‌آید و در آن
تردیدی نیست....

قرآن‌کریم، سوره‌ی مؤمن، از آیه‌ی ۵۹

به نام خدا

امید

۴

تقویم
دانش‌آموز

۲

صدسگه پنجاهسگه

۶

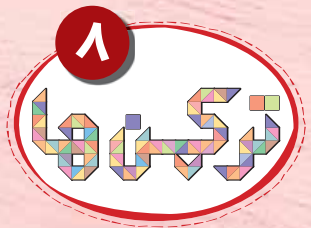
۱۴

بازیافتن

وسط‌خال!

۱۶

۸

ترکی‌ها

۱۰

گوش بره!

۱۲

باشگاه پرسش‌های بچه‌ها

۲۰

چگونه فراموش نکنیم؟

۱۸

عجیب‌کاری!

سه ترستاک مفید

۲۲

۲۶

چشم‌مایه

۲۴

شما

۲۸

شعر

۳۲

جدول

۳۰

سرگرمی

۱۳ آبان

روز دانش آموز - تسخیر لانه‌ی جاسوسی

۱۴ سال بعد از تبعید امام خمینی (ره) از وطن، در روز ۱۳ آبان ۱۳۵۷ هزاران دانش آموز و دانشجو در مقابل دانشگاه تهران و خیابان‌های اطراف تجمع کردند. آن‌ها با شعارهای «درود بر خمینی» و «مرگ بر شاه» پایه‌های حکومت را به لرزه درآوردند. تعدادی از این تظاهرکنندگان انقلابی با گلوله‌های مأموران شاه به شهادت رسیدند.

در ۱۳ آبان سال ۱۳۵۸، عده‌ای از دانشجویان انقلابی به سفارت آمریکا حمله کردند و در اعتراض به جنایت‌های این حکومت، آن‌جا را اشغال کردند. کارکنان سفارت آمریکا مدتی بعد، یعنی در ۳۰ دی ۱۳۵۹ آزاد شدند و به کشورشان برگشتند.

۶ آبان

شهادت امام زین العابدین (ع) به روایتی

هنگام افطار فرا رسیده بود. خوشه‌ای انگور در دست امام سجّاد (ع) بود. همین هنگام فقری نزد امام آمد. امام خوشه‌ی انگور را به او داد. خدمتکار، کسی را فرستاد تا آن خوشه‌ی انگور را از مرد نیازمند بخرد و دوباره برای امام بیاورد. وقتی انگور را آوردند، نیازمند دیگری آمد و امام سجّاد (ع) انگور را به او بخشید. خدمتکار دوباره کسی را برای خریدن آن انگور فرستاد و دوباره آن را به امام داد. اما برای بار سوم باز هم نیازمندی در زد و امام سجّاد (ع) خوشه‌ی انگور را به او بخشید.

۱۷ آبان

شهادت امام حسن مجتبی (ع)

امام حسن مجتبی (ع) بعد از شهادت حضرت علی (ع) به مدّت ۱۰ سال امام و پیشوای شیعیان بودند. ایشان در ۲۸ صفر سال ۵۰ هجری در سن چهل و هفت سالگی به دست دشمنان مسموم شدند و به شهادت رسیدند.

سخنانی از امام حسن مجتبی (ع)

- پستی آن است که شکرگزار نعمت‌ها نباشی.
- با کسی دوستی مکن پیش از آن که بدانی در چه راهی می‌رود. چون از حالش آگاه شدی و دوستی‌اش را پسندیدی با او برادری کن. آن‌گاه در دوستی چشم‌پوشی و گذشت داشته باش و در سختی‌ها همراهی کن.

۸ آبان

شهادت حسین فهمیده

روز نوجوان و بسیج دانش آموزی

امام خمینی (ره) درباره‌ی حسین فهمیده فرمودند: رهبر ما آن طفل ۱۳ ساله‌ای است که با نارنجک، خود را زیر تانک دشمن انداخت.

درباره‌ی شهید حسین فهمیده کتاب‌های زیادی نوشته شده است. می‌توانید برای آشنایی با زندگی و شهادت او از این کتاب‌ها استفاده کنید:

- «کاری باید کرد» - سیدمهدی شجاعی
- «شانه‌های خاک» - محمّد عزیزی
- «شهید فهمیده» - محمّد رضا اصلانی
- «شهید سیزده ساله» - علی کاظمی
- «راز فهمیده» - صادق دژم‌خوی
- «قصه‌هایی از جبهه‌های جنگ» - اسدالله عفت‌پیشه

۲۴ آبان

روز کتاب و کتابخوانی

• ممکن است یک کتاب، سرنوشت میلیون‌ها انسان را تغییر دهد.

اینشتین

• من هیچ غمی نداشته‌ام که خواندن یک صفحه کتاب آن را از بین نبرده باشد. کتاب، عمر دوباره است. در دنیا لذتی نیست که با لذت مطالعه برابری کند.
مونتسکیو

۳۰ آبان

اربعین حسینی

اربعین در لغت به معنی چهلم است. بیستم ماه صفر، چهلمین روز شهادت امام حسین(ع) و یاران ایشان در واقعه‌ی خونبار کربلاست.

داود بن فرقد گفته است: در خانه‌ی امام ششم(ع) نشسته بودم و کبوتری را دیدم که ناله‌ای غمگین سر می‌داد. امام نگاهی به من انداختند و فرمودند: ای داود، می‌دانی این پرنده چه می‌گوید؟
گفتم: نه... جانم به قربانت.

فرمود: بر قاتلان حسین نفرین می‌کند. پس همیشه با پرنده‌گان مهربان باش.

منبع: تحف العقول

• تصویرگر: مهدیه صفایی‌نیا

امید

دوی سرعت

هم کلاسی سارا از او پرسید: «چرا دیگر تمرین دو نمی کنی؟»
سارا گفت: «می خواستم رکورد دوی سرعت را بالا ببرم اما دیدم نمی شود. حالا دیگر ناامید شده ام.»
امیر مؤمنان (ع) فرمودند: میانه روی کنید، چه بسیار افراد آزمندی که ناامید می شوند و چه بسیار افراد میانه رو که به مقصد می رسند.

نمره‌ی بالاتر

محبوبه از معلمش خواهش کرد که نمره‌ی بالاتری به او بدهد. وقتی زنگ کلاس خورد، معلم از محبوبه خواست در کلاس بماند تا با او صحبت کند. خانم معلم گفت: «دخترم... تو می توانی با تلاش بیشتر، نمره‌ی بالاتری بگیری. پس لازم نیست به کس دیگری غیر از خدا نیازمند باشی.»
امام محمد باقر (ع) فرمودند: عزت مؤمن در این است که از آن چه در دست مردم هست ناامید و به خدا امیدوار باشد.

شام

مریم خانم هنوز خیلی چیزها را آماده نکرده بود. دیگر او از آماده شدن غذا برای مهمانی ناامید شده بود. احساس بدی داشت. گوشه‌ای نشست. در دل گفت: «خدایا کاری کن که من شرمنده‌ی مهمان‌ها نشوم.»
در همین لحظه صدای زنگ در آمد. مژگان زودتر از همیشه آمده بود. او به مریم خانم گفت: «امروز به من مرخصی تشویقی داده‌اند. گفتم بیایم... شاید شما کمک لازم داشته باشید!»
حضرت علی (ع) فرمودند: بسیار است خیری که می رسد و شما انتظار آن را ندارید. پس هرگز ناامید مباشید.

مسابقه‌ی طناب‌زنی

رکسانا در مسابقه‌ی طناب‌زنی نام‌نویسی کرده بود و هر روز تمرین می‌کرد. خواهرش مهسا تماشايش می‌کرد و می‌خندید. می‌گفت: «تو خیلی ضعیف هستی و امکان ندارد در مسابقه برنده شوی.»
مادر بزرگ این رفتار مهسا را دید. او مهسا را صدا زد و گفت: «دخترم ناامید کردن، کار خوبی نیست. تو اگر رکسانا را دوست داری، باید به او امید بدهی تا تلاش کند و پیروز شود.»
امام علی (ع) می‌فرماید: ناامید کردن امیدواران، بلا و گرفتاری مردم را زیاد می‌کند.

پول

محمد برای خریدن دوچرخه‌ی مورد علاقه‌اش پول جمع می‌کرد. هر روز مقداری از پول توجیبی‌اش را کنار می‌گذاشت و هر هفته پول‌هایش را می‌شمرد. یک بار بعد از شمردن پول‌ها به خواهر بزرگش گفت: «هنوز خیلی کم است.»
خواهرش گفت: «داداش جانم وقتی امید داری باید صبور هم باشی. با صبر کردن است که امیدواری‌ات به نتیجه می‌رسد.»
امام علی (ع) فرمودند: امیدواری، یکی از شاخه‌های شکیبایی است.

منابع: اصول کافی، نهج البلاغه، بحار الأنوار، غرر الحکم و درر الکلم، احادیث الشیعه، تحف العقول

خدا کمکت خواهد کرد

مادر اکرم از او پرسید: «برای امتحان فردا آماده‌ای؟»
اکرم گفت: «امیدوارم نمره‌ی خوبی بگیرم.»
مادر گفت: «حواسم بود که در طول سال تحصیلی چه قدر تلاش کردی. بنابراین حق داری که امیدوار باشی و خدا هم کمکت خواهد کرد.»
امیر المؤمنین امام علی (ع) فرمودند: هر کس امید دست یافتن به چیزی را داشته باشد، باید با کوشش و تلاش خود، آن را نشان بدهد.

عبادت و غرور

دانشمندی نزد مرد عبادت پیشه‌ای رفت و به او گفت: نماز خواندن تو چگونه و در چه حد است؟
عبادت گفت: از نماز من می‌پرسی؟!... من که سال‌هاست عبادت خدا می‌کنم و در همه حال نماز می‌خوانم؟!
دانشمند گفت: گریه کردن تو به درگاه خدا چگونه است؟
گفت از گریه‌ی من می‌پرسی؟!... من چنان می‌گریم که اشک‌هایم روان می‌شود و به زمین می‌ریزد.
دانشمند گفت: اگر بخندی اما از خدا بترسی، بهتر است... بسیار بهتر از این که گریه کنی و از گریه‌ات در نزد خدا مغرور باشی. هر کس که به اعمالش بنزد، چیزی از عملش به نزد خدا نمی‌رود.
اصول کافی

یک افسانه‌ی ترکیمنی

مدرسه‌ی پنجاه‌سکه

یکی بود، یکی نبود. غیر از خداوند بزرگ، هیچ کس نبود. در روزگاران خیلی قدیم، پشت کوه‌های بلند، در روستایی دور از این‌جا، مرد چوپانی زندگی می‌کرد که خیلی ساده دل بود. مرد چوپان، تنبل نبود. خیلی هم اهل کار و تلاش بود. هر روز گوسفندهای اهالی روستا را به دشت می‌برد تا بچرند و سیر شوند. هر بار هم که با گله به روستا برمی‌گشت، یک پشته‌ی بزرگ از علوفه بار الاغش می‌کرد و می‌آورد. زمستان هم که می‌شد، بیکار نمی‌نشست. به کوه و دشت می‌رفت. چوب‌های خشک را جمع می‌کرد و به اهالی روستا می‌فروخت.

سال‌ها گذشت و مرد چوپان صاحب پسری شد. در این مدت، او پنجاه سکه پس انداز کرده بود. او به فکر آینده‌ی پسرش بود. دوست داشت وقتی پسرش بزرگ شد، او را به مدرسه بفرستد. یعنی پنجاه سکه‌اش را خرج کتاب و مداد و این چیزها بکند تا پسرش بتواند درس بخواند.

چوپان ساده‌دل برای مشورت، پیش دوستش رفت. گفت: «اگر این پنجاه سکه جلوی دستم باشد، شاید آن‌را خرج کنم و نتوانم پسرم را به مدرسه بفرستم. به نظرت چه طور این سکه‌ها را پس انداز کنم؟» دوست چوپان که می‌دانست او آدم ساده‌ای است، هوس کرد آن سکه‌ها را از چنگش در بیاورد. بنابراین فکری کرد و نقشه‌ای کشید. بعد گفت: «بهترین راه، این است که سکه‌ها را دفن کنیم.»

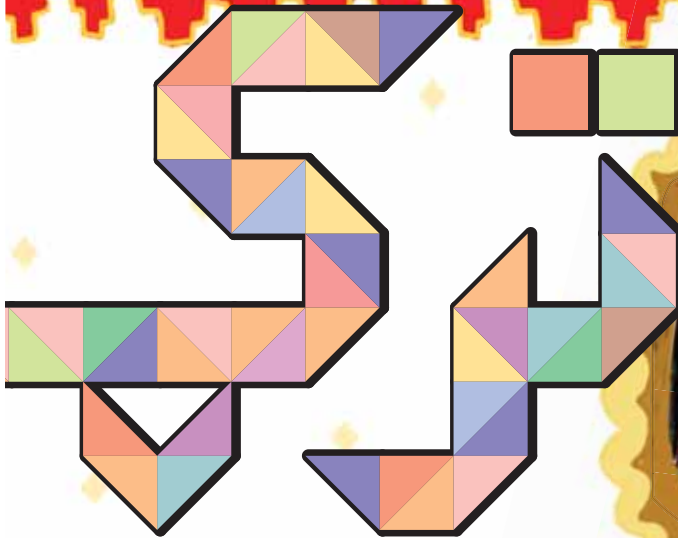
چوپان ساده دل پذیرفت و به این ترتیب، آن‌ها سکه‌ها را در جایی بیرون از روستا دفن کردند. یک روز، وقتی مرد چوپان داشت گله را به روستا می‌آورد، به محلی رسید که با دوستش سکه‌ها را آن‌جا دفن کرده بود. او به روزهای آینده فکر کرد. روزی را جلوی چشمانش مجسم کرد که دارد سکه‌ها را به خیاط می‌دهد تا برای پسرش لباس مدرسه بدوزد. چوپان هوس کرد دوباره نگاهی به سکه‌هایش بیندازد. رفت و محل دفن سکه‌ها را کند... اما اثری از سکه‌ها نیافت. با ناراحتی نشست و فکر کرد اما به نتیجه‌ای نرسید. وقتی گله را به روستا رساند، با خودش گفت: «معلم روستا چون سواد دارد، حتماً آدم فهمیده و دانایی هم هست. بهتر است بروم و ماجرا را برایش تعریف کنم. او حتماً راهنمایی‌ام می‌کند.»

معلم وقتی ماجرا را شنید، فهمید دوست طمع کار چوپان چه نقشه‌ای کشیده و با چه نیرنگی سکه‌ها را برای خودش برداشته است. بنابراین گفت: «نگران نباش! تو آن سکه‌ها را با تلاش و زحمت فراوان به دست آورده‌ای و تصمیم گرفته‌ای در راه خوبی هم خرجشان کنی... پس مطمئن باش آن‌ها را از دست نخواهی داد.» بعد از این حرف‌ها معلم مرد چوپان را راهنمایی کرد که چه طور سکه‌هایش را پس بگیرد.

همان شب مرد چوپان، طبق راهنمایی آقا معلم، پیش دوستش رفت و گفت: «در این چند روز با فروش هیزم، پنجاه سکه‌ی دیگر جمع کرده‌ام. این سکه‌های جدید را چه کار کنم؟»
 دوست طمع کار، از شنیدن حرف چوپان خوشحال شد و تصمیم گرفت با یک حیلۀ دیگر، صاحب آن پنجاه سکه‌ی جدید بشود. بنابراین گفت: «بهترین کار همان است که قبلاً انجام دادیم. الان پاسی از شب است و هر دو خسته‌ایم. فردا اول شب، با هم می‌رویم و سکه‌ها را همان جایی می‌گذاریم که قبلی‌ها را گذاشته‌ایم.»
 مرد چوپان آن شب خوابید. اما مرد طمع کار، برای این که صاحب پنجاه سکه‌ی جدید شود، دست به کار شد. بلند شد و پنجاه سکه‌ای را که دور از چشم مرد چوپان، برداشته بود، با خودش برد و در همان جای قبلی دفن کرد... او می‌خواست که مرد چوپان سکه‌های قبلی را آنجا ببیند و خیالش راحت شود. بعد سکه‌های جدید را هم دفن کند تا مرد طمع کار بتواند هر صد سکه را یک جا برای خودش بردارد!
 روز بعد، مرد چوپان به چیزی که معلم گفته بود، عمل کرد. یعنی قبل از این که مرد طمع کار از خواب بیدار شود و به سراغ سکه‌ها برود، سری به محل دفن سکه‌ها زد. با خوشحالی فراوان، سکه‌هایش را سر جایش دید. بنابراین سکه‌هایش را برداشت و خوش و خندان دنبال کارش رفت!

قالی‌ها و قالیچه‌های ترکمنی، محصول زحمت و تلاش دختران و زنان ترکمن‌اند.

● زن ترکمن در آلاچیق

ترکمن‌های ایران

از سال‌های بسیار دور، اقوام گوناگونی در ایران زندگی کرده‌اند. این اقوام با هر گویش و زبانی، فرهنگ و آداب و رسوم خود را حفظ کرده‌اند. همه‌ی اقوامی که در ایران زندگی می‌کنند، ایرانی‌اند و زندگی خوب و دوستانه‌ای در کنار یکدیگر دارند. یکی از این اقوام، «ترکمن»‌ها هستند. ترکمن‌های ایران بیشتر در جنوب شرقی دریای خزر، ترکمن صحرا، اطراف رودخانه‌ی اترک و گرگان سکونت دارند.

بندر ترکمن، گنبد قابوس، کلاله، آق‌قلا، گمیشان، مراوه تپه و اینجه‌برون از شهرهای مهم ترکمن‌ها هستند. البته عده‌ای از ترکمن‌ها هم به شیوه‌ی کوچ‌نشینی و در چادرهایی به نام «آلاچیق» زندگی می‌کنند. به مجموعه‌ای از این آلاچیق‌ها که در کنار هم باشند، «اوبه» می‌گویند. شغل بسیاری از ترکمن‌ها دامداری و کشاورزی (مخصوصاً پنبه‌کاری) است. تربیت بهترین اسب‌های مسابقه‌ای هم یکی از کارهای مهم ترکمن‌هاست. مهم‌ترین مسابقات اسب‌دوانی کشور هر سال در ترکمن صحرا برگزار می‌شود.

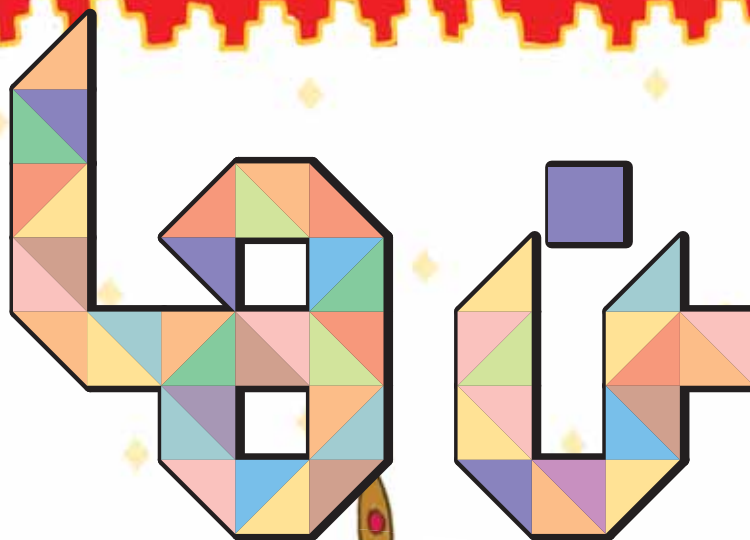
● مردان ترکمن با لباس محلی - مراسم شکرگزاری

● آرامگاه کاووس وشمگیر در شهر گنبدکاووس
این بنا بلندترین برج آجری جهان است.

● بچه‌های مدرسه‌ای در شهر آق‌قلا

● دختر ترکمن با لباس مخصوص جشن‌های
ترکمنی

● عکاس: محمد بیستاسی

چند ضرب‌المثل ترکمنی

- اگر با سنگ تو را زد، تو با برنج بزنی! (جواب خشونت را با خشونت نده)
- عقل در سر نباشد، فشار به زانوها می‌آید! (بدون عقل، کارها سخت می‌شود)
- با نیروی هزار غم، یک کار را هم نمی‌توان انجام داد (با غصه خوردن کاری درست نمی‌شود)

اسب‌های ترکمنی از بهترین و اصیل‌ترین
اسب‌های جهانند. ترکمن‌صحرا، محل
مهم‌ترین مسابقات اسب‌دوانی ایران است.

با سپاس از: یوسف قوجق

گوش دیده!

گوش‌ها در دنیای جانوران، بسیار متنوع هستند. گوش‌های کوچک، گوش‌های بزرگ، گوش‌هایی که دیده نمی‌شوند، گوش‌های گرد، گوش‌های نوک‌تیز، گوش‌های مودار، گوش‌های روی پاها!

گوش‌های هر جانور با نوع زندگی او هماهنگ است. گوش‌های انسان سه قسمت داخلی، میانی و خارجی دارد. قسمت بیرونی گوش ما «لاله‌ی گوش» نام دارد. بسیاری از جانوران لاله‌ی گوش ندارند و... می‌بینید که دنیای گوش‌ها هم عجیب و اسرارآمیز است. در این مطلب، سراغ گوش‌ها و حس شنوایی جانوران می‌رویم و حتی با جانورانی آشنا می‌شویم که با گوش‌هایشان می‌بینند!

ملخ: گوش ناقص

گوش ملخ‌ها در دو طرف سرشان نیست. پس کجاست؟!... گوش‌های بعضی از انواع ملخ‌ها روی پاهایشان قرار دارد و البته بعضی هم روی شکم‌شان!... گوش ملخ‌ها مانند پوست طبل است. این پوست با امواج صوتی به لرزش درمی‌آید. گوش ملخ‌ها ناقص است. یعنی نمی‌تواند همه‌ی ویژگی‌های صدا را تشخیص دهد.

ملخ‌ها از گوش‌هایشان استفاده‌ی زیادی نمی‌کنند!... آن‌ها با این گوش‌ها فقط صدای ملخ‌های دیگر را می‌شنوند. یعنی صدای جفت مورد نظر یا صدای ملخ‌های رقیب را می‌شنوند. بعد هم آن را بررسی می‌کنند تا متوجه شوند با طرف مقابل چه کنند!

خفاش: شنیدن مانند دیدن!

خفاش‌ها با گوش‌هایشان می‌بینند! خفاش‌ها یک ردیاب صوتی طبیعی دارند. آن‌ها با دهانشان صداهایی تولید می‌کنند. امواج صدا در هوا پیش می‌روند و به اشیا برخورد می‌کنند. این امواج صوتی مثل توبی که به دیوار بخورد، به طرف خفاش برمی‌گردند. آن وقت او با گوش‌هایش صدای برگشت داده شده را می‌شنود. مغز خفاش نوع مانع و فاصله‌ی خودش با آن را تشخیص می‌دهد.

کاراکال: یک گوش این‌جا، یک گوش آن‌جا

گوش‌ها در زندگی جانوران شکارچی اهمیت فراوانی دارند. شکارچی‌ها برای پیدا کردن طعمه، از شنوایی و بینایی استفاده می‌کنند. در میان جانوران شکارچی، «کاراکال» یکی از عجیب‌ترین‌هاست. کاراکال می‌تواند هر گوشش را جداگانه به هر طرفی که خواست بچرخاند! هر گوش کاراکال ۲۰ عضله دارد که به او در حرکت دادن گوش‌ها و تشخیص محل طعمه کمک می‌کنند.

فیل: صاحب گوش فیل!

فیل‌ها می‌توانند صدای همدیگر را از فاصله‌ی شش کیلومتری بشنوند! با داشتن گوش‌هایی به این بزرگی، این توانایی چندان هم عجیب به نظر نمی‌رسد. اما فیل‌ها حتی از پاهایشان هم برای شنیدن، کمک می‌گیرند! زمانی که فیل‌ها احساس خطر می‌کنند، بر زمین پا می‌کوبند تا بقیه‌ی فیل‌ها باخبر شوند. فیل‌هایی که در فاصله‌ی دور هستند، با پاهایشان لرزش زمین را حس می‌کنند و متوجه وجود خطر می‌شوند.

شب‌پره‌ی لانه زنبوری: زرنگ‌تر از خفاش!

معمولاً طعمه‌های خفاش‌ها توان فرار از دست آن‌ها را ندارند و این به علت سیستم قوی ردیابی خفاش‌هاست. با این حال، نوعی شب‌پره به نام شب‌پره‌ی «لانه زنبوری» وجود دارد که شنوایی‌اش از خفاش هم قوی‌تر است. او می‌تواند صداهایی را که خفاش برای ردیابی می‌فرستد، بشنود. با این توانایی، او به سرعت از مسیر خفاش خارج می‌شود و فرار می‌کند! شنوایی این حشره ۱۵۰ برابر شنوایی ما انسان‌هاست!

جغد: مهاجمان شب!

جغدها استادان شکار در شب هستند. آن‌ها گوش‌هایی دارند که صدای پاهای یک موش را روی زمین می‌شنود. جغدها البته چشم‌های بسیار تیزبینی هم دارند. جالب‌تر این است که سوراخ گوش‌های جغد زیر پره‌های سرش پنهان است. او با شنیدن هر صدا، می‌تواند در یک صدم ثانیه بفهمد که آن صدا از کدام طرف و از چه فاصله‌ای می‌آید.

باشگاه پرسش‌های بچه‌ها

پرسش‌های عجیب، تازه، مهم و همیشگی تان را مطرح کنید!

بدون پرسش‌ها، هیچ دانش و هیچ پیشرفتی وجود ندارد. پرسش‌ها باعث می‌شوند که بدانیم چه چیزهایی را نمی‌دانیم. این مهم‌ترین قدم در راه فهمیدن است!

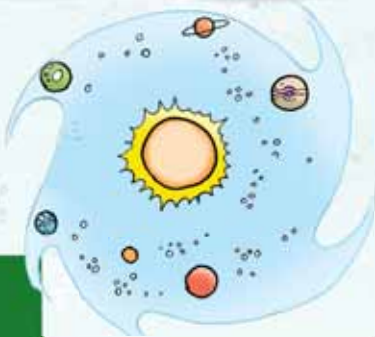

خط چگونه اختراع شد؟
دانیال طهماسبی

چرا پادشاهان فقط به فکر
خوش گذرانی بودند؟
احسان سجادی

چرا خدا کهکشان‌ها را ساخت؟
علی بهروزی

گچ چه طور روی تخته می‌نویسد؟
امیر باغنده

چرا کشور ما ماشین‌های بهتری نمی‌سازد؟
محمد مهدی خرابی

ما انسان‌های روی زمین چگونه این قدر زیاد شدیم؟
عرفان مافی‌ها

رایانه را چه کسی اختراع کرد؟
محمدحسین هادی‌پناه

چرا وقتی اتفاقی می‌افتد، روزنامه‌ها
درباره‌اش می‌نویسند؟ مجید سعیدی

آیا انرژی خورشید بی‌پایان است؟
علی رضارفعی‌خواه

پاک‌کن، چگونه پاک می‌کند؟
پارسا شوندی

چرا خدا دو تا قلب برای هر نفر نیافرید؟
مانی تهرانی

وقتی با مداد بر روی کاغذ چیزی می‌نویسیم، ذرات
گرافیت از نوک مداد جدا می‌شود و به کاغذ
می‌چسبد.

برای پاک کردن اثر مداد، ما پاک‌کن را روی نوشته
مالش می‌دهیم. مولکول‌های پاک‌کن، از مولکول‌های
کاغذ چسبنده‌تر هستند. بنابراین ذرات پاک‌کن، اثر
مداد یا همان گرافیت را به خود می‌چسبانند. نوشته‌ها،
یا باید روی کاغذ بمانند یا به ذرات پاک‌کن بچسبند
و انگار در این مسابقه، پاک‌کن برنده می‌شود!

اگر دوست دارید بدناید ترکیب شیمیایی پاک‌کن
چیست و چرا بعضی از پاک‌کن‌ها بهتر پاک می‌کنند،
بیشتر تحقیق کنید. در این تحقیق، با کلید واژه‌ی
«ولکانیزه» بر خورد خواهید کرد. ببینید ولکانیزه، چه
ربطی به پاک‌کن دارد.

مجید عمیق

بازریافتن

۱۰ روش استفاده‌ی خانگی از دور ریختنی‌ها

با سه روش به طبیعت کمک کنیم

- کمتر و درست‌تر مصرف کنیم تا زباله‌ساز نباشیم.
- چیزهای قابل استفاده را دوباره مصرف کنیم.
- زباله‌ها را با روش‌های مختلف بازیافت کنیم.

زباله‌ها... آیا تنها راه راحت شدن از دست زباله‌ها، دور ریختن آن‌هاست؟ ... نه!... این روزها دیگر همه، کلمه‌ی بازیافت را شنیده‌اند. بازیافت یعنی بهره‌برداری از زباله‌ها، با روش‌هایی که آن‌ها را به چیزهایی قیمتی تبدیل می‌کند.

حالا دیگر وقتی چیزی را لازم نداریم آن را به راحتی دور نمی‌اندازیم. می‌توانیم با کمی دقت و خلاقیت، چیزهای دور ریختنی را دوباره مصرف کنیم. به این ترتیب، ما در هزینه‌ها صرفه‌جویی می‌کنیم.

دور ریختن زباله و سه سرنوشت

- اگر زباله‌ها را در «گورستان زباله» دفن کنند، آن‌ها تبدیل به مواد خطرناک و شیرابه‌های سمّی می‌شوند. بنابراین، خاک و آب‌های زیرزمینی را آلوده می‌کنند.
- اگر زباله‌ها را بسوزانند، دود سمّی آن‌ها را آلوده می‌کند و برای موجودات زنده خطرناک است.
- اگر آن‌ها در آب‌های جاری بریزید، همه جا و همه چیز آلوده می‌شود.

باز مصرف وسایل

می‌توانیم اسباب‌بازی‌ها یا وسایلی را که دیگر مناسب سنّ ما نیست یا به دردمان نمی‌خورد، به دوستان خود یا مهدکودک‌ها یا... بدهیم تا بچه‌های دیگر از آن‌ها استفاده کنند.

کیسه‌های پلاستیکی

می‌توانیم برای خرید خیلی از چیزها، با خودمان زنبیل یا ساک دستی ببریم. با این کار، دیگر نیازی نیست اجناس خود را در کیسه‌ی پلاستیکی بگذاریم. استفاده از کیسه‌ی پلاستیکی یک‌بار مصرف، محیط‌زیست را آلوده می‌کند.

کارت تبریک مبارک!

می‌توانید از کارت‌های تبریکی که در خانه دارید، برای درست کردن برچسب‌های زیبا، تزئین دفترچه‌ها، قاب‌های تزئینی و... استفاده کنید. از ذوق و سلیقه‌ی خودتان بیشتر بهره ببرید.

دفترچه بسازید

در پایان سال تحصیلی می‌توانید تمام کاغذهای سفیدمانده در دفترچه‌هایتان را جدا کنید و با سیمی کردن آن‌ها، یک دفترچه‌ی جدید بسازید. برای این کار می‌توانید از شیرازه‌های ارزان پلاستیکی هم استفاده کنید.

چینی شکسته!

می‌توانید با ظرف‌های چینی شکسته، سرامیک‌های رنگی، کف‌پوش‌ها و... قاب‌های بسیار زیبا و ارزشمندی بسازید. این قاب‌ها برای آینه، عکس، خوشنویسی و... مناسب هستند.

مداد نوکی

اگر به جای مدادهای تراشیدنی، از مداد نوکی استفاده کنید، کمک کرده‌اید که درختان کمتری در جنگل‌ها قطع شوند.

پایتان را به اندازه‌ی گلیم‌تان دراز کنید!

فرش‌ها، گلیم‌ها، گبه‌ها و نمدهای کهنه و پاره را دور نیندازید. با بردن قسمت‌های مناسبی از آن‌ها، شما می‌توانید رومیزی و حتی پشتی‌های کوچک درست کنید. این قطعات می‌توانند هر سطحی را به زیبایی تزئین کنند.

رایانه‌ها

می‌توانید رایانه‌هایی را که دیگر لازم ندارید تمیز کنید و به کسانی که امکان خرید رایانه ندارند، هدیه بدهید. همین‌طور می‌توانید قطعات سالم آن‌ها را بفروشید یا به کسانی که لازم دارند هدیه بدهید.

وسط حال!

آشنایی با ورزش دارت

پیدایش ورزش دارت

در ابتدای قرن ۱۴ میلادی سربازان بریتانیایی، در پوش بشکه‌های آب را روبه‌روی خود قرار می‌دادند و تیرها را به سوی آن‌ها پرتاب می‌کردند. بعدها از برش‌های تنه‌ی درخت برای این کار استفاده شد. در سال ۱۸۹۶ شخصی به نام «برایان کامرین» آن اهداف را امتیازبندی کرد و چیزی شبیه به تخته‌ی دارت‌های فعلی به وجود آمد.

دارت نوعی سرگرمی است که شرکت‌کنندگان در آن، تیرهای مخصوصی را با دست به طرف هدف پرتاب می‌کنند. تمرکز، دقت و پرتاب پر قدرت در این رشته اهمیت دارد. این‌ها باعث شده است که دارت به صورت یک ورزش در آید. دارت در زبان انگلیسی به معنی تیر، نیزه و عمل پرتاب تیر است.

در پرتاب دارت احتیاط کنید

همیشه به این نکته فکر کنید که دارت می‌تواند یک سلاح خطرناک باشد. هیچ‌گاه با دارت، اطرافیان را هدف نگیرید. شوخی با دارت هم خطرناک است و هم یک حرکت غیر ورزشی به حساب می‌آید. کودکان زیر هشت سال باید از دارت آهن‌ربایی استفاده کنند.

دست گرفتن دارت

برای یک پرتاب خوب، باید دارت را طوری بین انگشتان قرار دهید که انگشت اشاره درست در مرکز بدنه‌ی دارت باشد و با انگشت شست، دارت را از زیر نگه دارید... انگار که مداد را برای نوشتن در دست گرفته‌اید.

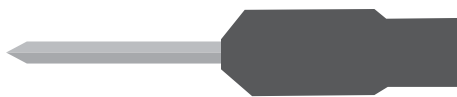

چگونه پرتاب کنیم؟

باید پای هم جهت دستی که دارت را پرتاب می کند، جلو باشد و موقعیت پاها می تواند به حالت مستقیم یا زاویه ای ۴۵ و ۹۰ درجه با تخته دارت باشد. فاصله از زمین تا مرکز تخته باید ۱۷۳ سانتی متر و فاصله ی پرتاب کننده تا تخته ۲۳۷ سانتی متر باشد.

تخته دارت

هر تخته دارت از ۲۰ خانه تشکیل شده است. هر خانه مربوط به یک شماره است. تخته دارت به شکلی طراحی شده که میله های فلزی درون آن، تخته را به قسمت های مثلثی شکل تقسیم می کند. در قاعده ی این مثلث ها عددی نوشته شده است. با برخورد دارت به هر مثلث، امتیاز نوشته شده در آن، نصیب پرتاب کننده می شود.

بهترین نوع تخته

وسایلهای ورزش دارت، تیرها و تخته است. بهترین نوع تخته های دارت از جنس موی اسب است. وقتی تیر به صفحه های موی اسب برخورد می کند، به خوبی در آن گیر می کند و نمی افتد.

قوانین بازی

هر بخش از مسابقه، از سه پرتاب تشکیل شده است. و هر مسابقه ۳ تا هفت بخش دارد. برنده ی مسابقه کسی است که تعداد بیشتری از بخش ها را به سود خود تمام کرده باشد. هر دارت که از صفحه بیفتد یا بیرون آن برخورد، دیگر نباید پرتاب شود.

در زمان پرتاب هر دو پا باید پشت خط پرتاب قرار گرفته باشد.

عجیب کاری!

● حسین شاهرودی

شوخی اگر باعث آزار کسی نشود، کار خوب و پسندیده‌ای است. باید طوری شوخی کنیم که حق و احترام کسی زیر پا گذاشته نشود. شوخی، ظرفیت ما را بیشتر می‌کند و لحظه‌های شیرینی به ما هدیه می‌دهد. با شوخی، ما اعتماد به نفس بیشتری پیدا می‌کنیم. رشد دانش آموز به شما شوخی‌های بامزه یاد می‌دهد!

الاکلنگ

۱

برای اجرای این شوخی، به یک تکیه‌گاه، خط‌کش و دو لیوان یک بار مصرف نیاز داری. در لیوان‌ها به اندازه‌ی کمی بیشتر از نیمه، آب بریز. حالا با خط‌کش، تکیه‌گاه و لیوان‌های آب، یک الاکلنگ درست کن.

۲

حالا به دوستت بگو: «من می‌توانم بدون اضافه کردن چیزی، کاری کنم که الاکلنگ حرکت کند.» راه حل ساده است: تو دو انگشتت را داخل آب فرو می‌کنی... لیوان به اندازه‌ی آب جابه‌جا شده با انگشت‌ها، سنگین‌تر می‌شود و پایین می‌رود!

۳

چرا؟!

وقتی انگشت‌هایمان را در آب فرو می‌کنیم، لیوان، به اندازه‌ی وزن آب جابه‌جا شده، سنگین‌تر می‌شود.

بیسکویت عجیب

۱

در این شوخی، از چند بیسکویت کرم‌دار برای غافل‌گیر کردن دوستت استفاده می‌کنی. چند بیسکویت کرم‌دار بردار و لایه‌های آن را از هم جدا کن. حالا کرم بین لایه‌های بیسکویت را با قاشق بردار. بعد به جای آن پنیر شور بمال! حالا دوباره لایه‌ها را روی هم بگذار تا بیسکویت‌ها شبیه اولشان شوند. به دوستت نگو چه کار کرده‌ای و بیسکویت‌ها را به او تعارف کن. دوستت انتظار مزه‌ی شور پنیر را ندارد و عکس‌العمل او باعث خنده خواهد شد!

۲

چگونه فراموش نکنیم؟

کلیدهای طلایی فقط برای تو!

درس را در کلاس خوب یاد می‌گیری... اما برای جلسه بعد، باید کَلّی وقت بگذاری و تلاش کنی تا آن را به یاد بیاوری... تازه خیلی چیزها هم دیگر یادت نمی‌آید! آیا چنین شرایطی برایت پیش آمده؟ روش‌هایی وجود دارند که کمک می‌کنند مطالب را کمتر فراموش کنیم. با استفاده از این کلیدهای طلایی، می‌توانی به جنگ فراموشی بروی!

کلید اول: تا تنور داغ است، نان را بچسبان!

برای جلوگیری از فراموش کردن درس جدید، همان روز آن را مرور کن. اگر این زمان را از دست بدهی ممکن است بخش زیادی از درس را فراموش کنی. «همان روز اول» تنور داغی است که باید نان را به آن بچسبانی!

کلید دوم: تا جلسه بعد صبر نکن

بعضی از دانش‌آموزان عادت دارند که انجام دادن تکالیف را برای آخرین مهلت بگذارند. برای جلوگیری از فراموش شدن، باید تمرین یا تکلیفی را که معلم تعیین کرده، همان روز انجام دهی. باید از مهلت‌های بعدی برای مرور مطالب استفاده شود.

کلید سوم: خلاصه کردن!

فراموش نکن که کتاب درسی برای تو نوشته شده است. حتماً متن هر درس را یک دور به طور کامل بخوان. اگر معلم جاهای مهم را مشخص کرده، فقط بعد از روخوانی کامل درس، از قسمت‌های مشخص شده استفاده کن. خلاصه کردن یعنی این که تو خودت بدانی به طور خلاصه از هر مطلب چه چیزی فهمیده‌ای. وقتی خودت چیزی را برای خودت خلاصه کنی، دیگر آن را فراموش نمی‌کنی. یادت باشد وقتی می‌توانیم چیزی را خلاصه کنیم که دست کم آن را یک بار به طور کامل خوانده باشیم.

کلید چهارم **خاطره‌ها را مرور کن**

یک روش جالب مرور درس این است: به کلاس فکر کن و صدای معلم را به یاد بیاور. همین موقع، کتابت را ورق بزن و مواردی را که معلم به آن‌ها اشاره کرد ببین. این روش ساده تأثیر خوبی برای ماندگاری بیشتر مطالب در مغز دارد.

کلید پنجم **دانسته‌های تو**

فکر کن امروز سر کلاس درس، چه چیزهای تازه‌ای یاد گرفته‌ای. به این فکر کن که وقتی تو چیزی را فهمیده باشی، دیگر برای همیشه آن را فهمیده‌ای. با خودت بگو: حالا من می‌دانم که....

کلید ششم **ربماها**

گاهی تصور می‌کنیم برخی مطالب برایمان ساده هستند. اما یادمان باشد: ممکن است گاهی مطالب ساده هم فراموش شوند. مهم این است که تو در ذهنت ربط بین مطالب ساده و پیچیده را مشخص کرده باشی. افراد باهوش کسانی هستند که ربط بین چیزها را بهتر می‌فهمند. شک نکن. تو هم باهوشی!

سه ترستاک مفید

زمین ما پر از پدیده‌های شگفت‌انگیز است. پدیده‌های عجیب و شگفت‌انگیزی که علت بعضی از آن‌ها را می‌دانیم. برای دانستن علت بقیه‌ی آن‌ها هم باید بیشتر تلاش کنیم. نکته‌ی مهم این است که دانشمندان دریافته‌اند حتی پدیده‌های خطرناک هم فایده‌هایی دارند.

گلف‌استریم، یکی از عوامل اصلی تعادل آب و هوا در کره‌ی زمین است.

مثلث برمودا

مثلث برمودا، معروف‌ترین ناحیه‌ی اسرارآمیز در کره‌ی زمین است!... ما شایعه‌های زیادی درباره‌ی این منطقه شنیده‌ایم. درباره‌ی منطقه‌ای که در غرب اقیانوس اطلس است. شایعه‌هایی مثل غرق شدن کشتی‌ها و سقوط هواپیماها و ناپدید شدن سرنشینان آنان...

درباره‌ی این منطقه، خیال‌پردازی‌های فراوانی هم صورت گرفته است: وجود دیوها و هیولاهای و حتی موجودات فضایی که کشتی‌ها را می‌دزدند!

شاید این همه شایعه به خاطر این باشد که لاشه‌ی کشتی‌ها و هواپیماهای غرق شده در این مثلث، پیدا نشده است. اما این موضوع می‌تواند یک دلیل ساده داشته باشد: عمق زیاد آب و نه هیچ چیز دیگر!

هر روز هواپیماها و کشتی‌های زیادی از مثلث برمودا عبور می‌کنند و اتفاقی هم برای آن‌ها روی نمی‌دهد. مثلث برمودا برخلاف اسامش چندان هم شکل مثلث نیست!... همان‌طور که در تصویر می‌بینید بیشتر به بیضی شباهت دارد.

دلایل زیادی برای حوادث مثلث برمودا گفته شده اما هنوز هیچ کدام از آن‌ها کاملاً اثبات نشده است. مثل: وزش بادهای ویران‌گر، توفان‌های گرمسیری، اختلال در نیروی مغناطیسی زمین، وجود میدان‌های گازی مکنده و... اما یکی از مهم‌ترین این دلایل، وجود یک جریان اقیانوسی معروف به نام «گلف‌استریم» است. گلف‌استریم، یک نوع جریان آب در اقیانوس است. شبیه یک رودخانه‌ی بزرگ که به جای آن که در خشکی جریان پیدا کند، در داخل اقیانوس حرکت می‌کند. در شرایط خاصی در این ناحیه، جریان آب به شکل گرداب درمی‌آید و همه چیز را به درون خودش می‌کشد. اما گلف‌استریم، یکی از عوامل اصلی تعادل آب و هوا در کره‌ی زمین هم هست.

پدیده‌ی کاتاتومبو، باعث بازسازی لایه‌ی ازن می‌شود!

رعد و برق کاتاتومبو

پدیده‌ی «کاتاتومبو» مجموعه‌ای از رعد و برق‌های پشت سر هم و تقریباً روزانه است. این رعد و برق‌ها در بالای دهانه‌ی رودخانه‌ی کاتاتومبو در شمال کشور ونزوئلا اتفاق می‌افتد. پدیده‌ای منحصر به فرد که در کتاب رکوردهای گینس هم ثبت شده است. فکرش را بکنید: بیشتر وقت‌ها در این منطقه، هر شب حدود ۲۸۰۰ بار رعد و برق می‌زند!

رود کاتاتومبو به یک دریاچه می‌ریزد. سه طرف این دریاچه، کوه‌های بلندی قرار دارند. در این محدوده، گرما و رطوبت زیادی وجود دارد. کارشناسان معتقدند گاز متانی که در اثر از بین رفتن موجودات آبی به وجود می‌آید، به همراه گازهای دیگر بالا می‌رود و با ابرها برخورد می‌کند. این برخورد باعث رعد و برق و توفان می‌شود. از قدیم، این رعد و برق‌ها یکی از علامت‌های مفید برای جهت‌یابی کشتی‌ها بوده‌اند.

بزرگ‌ترین گل‌فشان جهان در کشور پاکستان با ارتفاع ۵۰۰ متر دیده شده است.

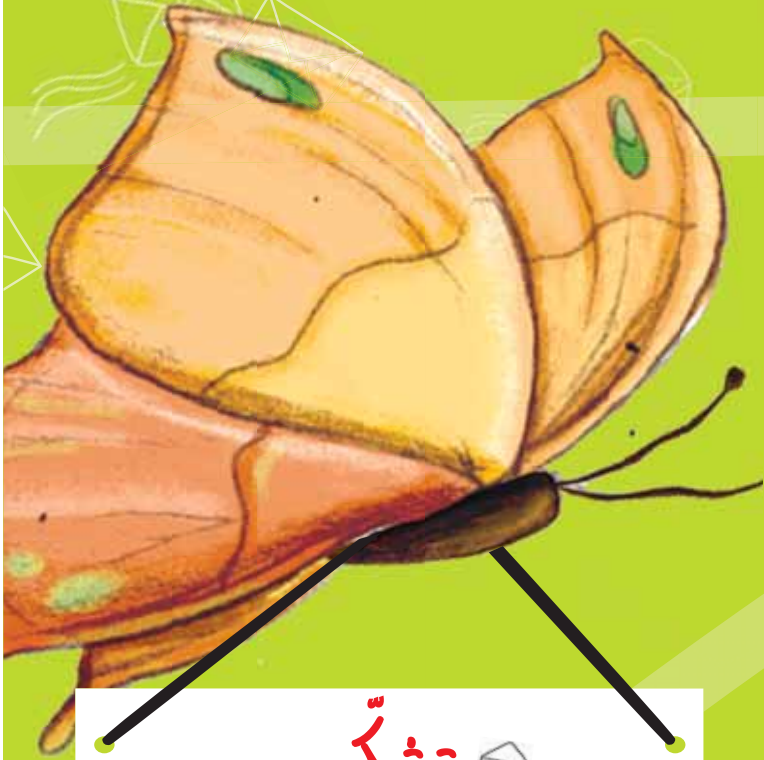
گل‌فشان

یک پدیده‌ی زمین‌شناسی جالب شبیه آتشفشان. البته در این پدیده به جای سنگ و گدازه، گل‌ولای به هوا پاشیده می‌شود! گل‌فشان‌ها معمولاً در جلگه‌های نزدیک دریا و گاهی در کف دریا و اقیانوس‌ها ایجاد می‌شوند. گل‌فشان‌ها به دو صورت رنگی و ساده هستند. آن‌ها فقط در چند جای دنیا از جمله ایران دیده می‌شوند.

در گل‌فشان‌های رنگی، گل‌های بیرون آمده به خاطر وجود مواد معدنی مختلف در اعماق زمین، به رنگ‌های سفید، زرد و صورتی دیده می‌شوند. گل‌های «گل‌فشان پیرگل خاش» در سیستان و بلوچستان بعد از خشک شدن، رنگ زرد دارند. دانشمندان علت‌های زیادی را برای پدیده‌ی گل‌فشان بررسی کرده‌اند اما به طور کلی دو نوع گل‌فشان وجود دارد: یکی به خاطر فشارهای درونی زمین و دیگری به خاطر فعالیت‌های آتشفشانی.

گل‌فشان‌ها هم مثل بسیاری پدیده‌ها فایده‌هایی دارند: مثلاً از گل آن‌ها در ساخت سفال، کوزه‌گری، آجرپزی و حتی درمان استفاده می‌شود. این پدیده می‌تواند اطلاعات زیادی درباره‌ی منابع آب، نفت و گاز به ما بدهد.

ای کاش!

گاهی آرزو می‌کنم که ای کاش من یک پرنده بودم تا در آسمان پرواز می‌کردم. آن وقت بدون هیچ گناه و خطایی در دنیای خودم بودم، راستی اگر پرنده بودم شکارچی‌ها مرا آزار می‌دادند. پس کاش آهویی بودم که در جنگل زندگی می‌کردم و رها بودم. برای خودم بازی می‌کردم. ولی یک مشکلی وجود دارد. باز هم اسیر شکارچی‌ها می‌شدم. آهو هم نمی‌خواهم باشم! کاش ماهی قرمز بودم. در آب زندگی می‌کردم. در روز عید در تنگ سر سفره بودم. ولی بعد از مدت کوتاهی می‌مردم. ماهی هم نمی‌خواهم باشم! می‌خواهم سنگ باشم. بی آزار و ساکت یک‌جا بنشینم... نه من دوست دارم همان انسان باشم. ولی سعی می‌کنم مثل پرنده بی‌خطا و بی‌گناه باشم. مثل آهو بازی و جست‌وخیز کنم.

مینا اسدیان - ششم ابتدایی از مشهد

تشکر

هر کس لطفی به ما می‌کند، ما نیز سعی می‌کنیم در حد توان از او تشکر کنیم. پس پروردگار متعال را - که این همه نعمت به ما داده - باید در هر لحظه و هر مکان شکر بگوییم. اول از خودم شروع می‌کنم: پروردگارا از تو تشکر می‌کنم که مرا آفریدی تا طعم زندگی را بچشم. ممنونم که دو دوست مهربان و دلسوز به نام پدر و مادر به من دادی تا از من مراقبت کنند. سپاسگزارم که به من دو چشم بینا دادی تا با آن جهان و مردم را ببینم. دو گوش دادی تا صدای زیبای پرندگان را بشنوم. متشکرم که به من زبان دادی تا با آن با مردم جهان ارتباط برقرار کنم. و در سینه‌ام قلبی تپنده قرار دادی تا با آن مردم و جهان اطرافم را دوست بدارم. خدایا دوستت دارم. از تو ممنونم.

مشکات کاوه - ششم ابتدایی از مشهد

سعید بابایی - ششم ابتدایی از شیراز

سارا رحیمی - ششم ابتدایی از اصفهان

نگاه کن

پرده‌ی کلاس ما نارنجی بود. وقتی نور خورشید به آن خورد، رنگش قرمز شد. خیلی جالب بود. من یاد گرفتم اگر دور و برم را خوب نگاه کنم چیزهای جالب و زیبایی کشف می‌کنم.

سیده کیانا منتظری - ششم ابتدایی از تهران

سرما خوردگی

ساعت خانه‌مان به جای این که زینگ زینگ بزند و مرا بیدار کند می‌گفت فینگ فینگ! فکر کنم مریض شده بود!

النا طاهری - ششم ابتدایی از تهران

خواب شیرین

چشم‌هایم را که باز کردم و از خواب بیدار شدم، دیدم از کف اتاقم چمن سبز شده. و از دیوارها پیچک آویزان است. یک درخت بزرگ هم وسط اتاقم بود. اتاقم خیلی قشنگ شده بود. مطمئن بودم خواب می‌بینم. یادم افتاد دیروز نگذاشتم بچه‌ها شاخه‌ی درخت‌ها را بشکنند و حالا درخت‌ها داشتند این جوری احساسشان را به من می‌گفتند و از من تشکر می‌کردند.

فاطمه طاهری نژاد - ششم ابتدایی از تهران

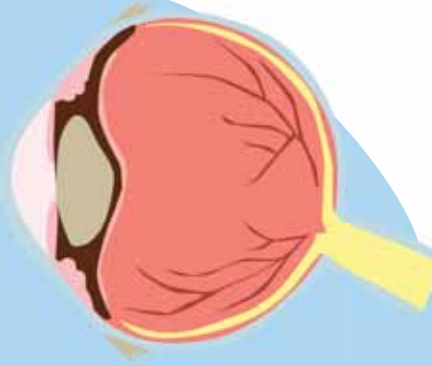
عاطفه سلیمی - چهارم ابتدایی از گرگان

دایانا امینی - چهارم ابتدایی از کاشان

رضا روزبهانی - پنجم ابتدایی از تهران

چشم مایی

چیزهای آلوده‌ای که از آن‌ها بی‌خبریم

اگر از رایانه و تبلت استفاده می‌کنید، باید مراقب چشم‌هایتان باشید. استفاده‌ی بی‌حساب از این وسایل، باعث آبریزش چشم، خارش چشم، تاری دید، سرگیجه، قرمزی و سوزش چشم، تغییر در تشخیص رنگ‌ها و سردرد می‌شود. صفحه‌های نورانی رایانه و تبلت و... می‌توانند برای چشم‌های ما زیان‌آور باشند. بنابراین بهتر است نکات مهم را درباره‌ی حفاظت از چشم‌هایمان در برابر این وسایل بدانیم.

• چشم ما بیشتر برای دیدن اشیایی با فاصله‌ی ۶ متر و بیشتر خلق شده. بنابراین، دیدن چیزهایی که به چشم نزدیک هستند، فشار زیادی به ماهیچه‌های آن وارد می‌کند.

فاصله را رعایت کنید

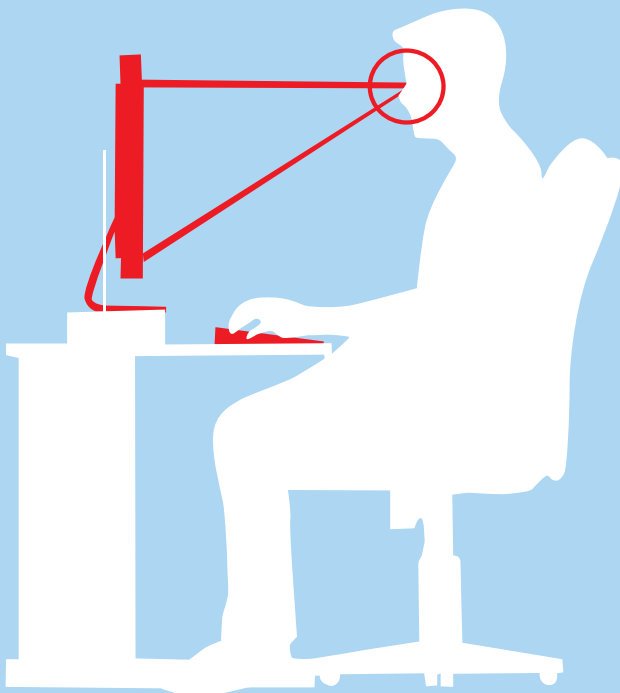
• فاصله‌ی صفحه‌ی رایانه از چشم‌ها باید بین ۵۰ تا ۸۰ سانتی‌متر باشد. ارتفاع میز رایانه باید قابل تنظیم باشد و بر اساس ارتفاع صندلی شما انجام گیرد. اگر صفحه‌ی نمایش از خط نگاه بالاتر باشد، مجبور می‌شوید پلک‌تان را باز نگاه‌دارید. حواس‌تان به ارتفاع صندلی هم باشد. ارتفاع صندلی باید از صفحه‌ی نمایش پایین‌تر باشد. این نکته‌ی اساسی را فراموش نکنید که حالت باز بودن تبخیر آب آن را بیشتر می‌کند و در نتیجه خشکی چشم هم پیش می‌آید. بهتر است ارتفاع میز رایانه قابل تنظیم باشد و بر اساس قد کاربر و ارتفاع صندلی تنظیم شود.

سنجش بینایی

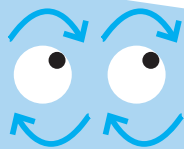
• یک پزشک چشم باید هر سال یک بار چشمانتان را معاینه کند. اگر چشم‌تان ضعیف نیست و عینک ندارید، باز هم باید این کار را انجام بدهید. ممکن است دکتر شما دستوراتی برای مراقبت از چشم به شما بدهد. فراموش نکنید که حتماً به این سفارش‌ها عمل کنید. اگر چشم‌تان ضعیف است و عینک می‌زنید، از دکترتان بپرسید که چند وقت یک بار باید برای چک کردن چشمانتان به مطب مراجعه کنید.

پلک بزنید

• تعداد پلک زدن‌های ما در هنگام کار با رایانه کم می‌شود. باید یادتان باشد که دائم پلک بزنید. این کار باعث می‌شود که سطح خارجی چشم (قرنیه) مرطوب بماند و به آن آسیبی نرسد.

ورزش چشم

● چشم‌ها نیز مانند اعضای دیگر بدن ما نیاز به ورزش دارند. چشمان خود را در جهت عقربه‌های ساعت بچرخانید، سپس همین کار را در جهت عکس عقربه‌های ساعت تکرار کنید. در هر نوبت، چشمان خود را چند بار باز و بسته کنید. هر تمرین باید پنج بار تکرار شود.

تنظیم صفحه‌ی نمایش

● نور صفحه‌ی نمایش را تنظیم کنید. برای تنظیم میزان نور، یک قسمت سفید در صفحه‌ی نمایشگر را در نظر بگیرید. اگر کاملاً سفید به نظر می‌آید، نور رایانه‌ی شما زیاد است و اگر خاکستری تیره به نظر می‌رسد، نور صفحه‌ی نمایش شما کم است.

چشم‌ها در مدرسه

● ضربه: شایع‌ترین عامل آسیب‌های چشمی در مدرسه، ضربه است. پس شوخی‌های خطرناک ممنوع!
نکته: گاهی برخورد جسم نوک تیز با چشم، هیچ علامتی به‌جا نمی‌گذارد و فقط یک پزشک متخصص می‌تواند صدمه را تشخیص دهد. در صورت تاری دید، حتماً به چشم‌پزشک مراجعه کنید.

مواد غذایی مفید

● خوراکی‌هایی که برای چشم مفید هستند. پرتقال، هلو، توت‌فرنگی، گوجه‌فرنگی و ... سرخ‌رگ‌های چشم را تقویت می‌کنند. این میوه‌ها و سبزیجات، خطر بیماری «آب مروارید» را کاهش می‌دهند. بادام‌زمینی، بادام، دانه‌ی آفتابگردان و فندق منابع عالی ویتامین هستند. این ویتامین برای سلامتی چشم لازم است. لوبیاقرمز، کلم بروکلی، ماهی‌ها، سبزیجات زردرنگ مانند هویج و کدو حلوایی هم برای چشم مفید است.

عینک آفتابی

● عینک آفتابی برای زیبایی نیست بلکه از چشم‌های ما مراقبت می‌کند. لازم است هر کسی عینک آفتابی استاندارد برای خود داشته باشد. پس از خروج از منزل عینک آفتابی‌تان را به چشم بزنید. دقت کنید که عینک آفتابی شما حتماً در برابر اشعه‌های خطرناک، از چشم شما محافظت کند. برای مطمئن شدن از این موضوع، عینک را به پزشک نشان بدهید.

قانون ۲۰-۲۰-۲۰

● پس از هر ۲۰ دقیقه کار با رایانه به مدت ۲۰ ثانیه چشم‌ها را ببندید. سپس به فاصله‌ی دور (دست کم شش متری) نگاه کنید تا از خشکی و خستگی چشم جلوگیری شود.

با سپاس از: محمد مسعود پناهی (چشم‌پزشک)

جهان

• شاعر: عباسعلی سپاهی یونسی
• تصویرگر: عاطفه فتوحی

جهان خیلی بزرگ است
هم این جا و هم آن جاست
کمی از این جهان هم
حیات خانه‌ی ماست

به هر کس داده چیزی
خداوند از جهانش
امانت پیش ما هست
زمین و آسمانش

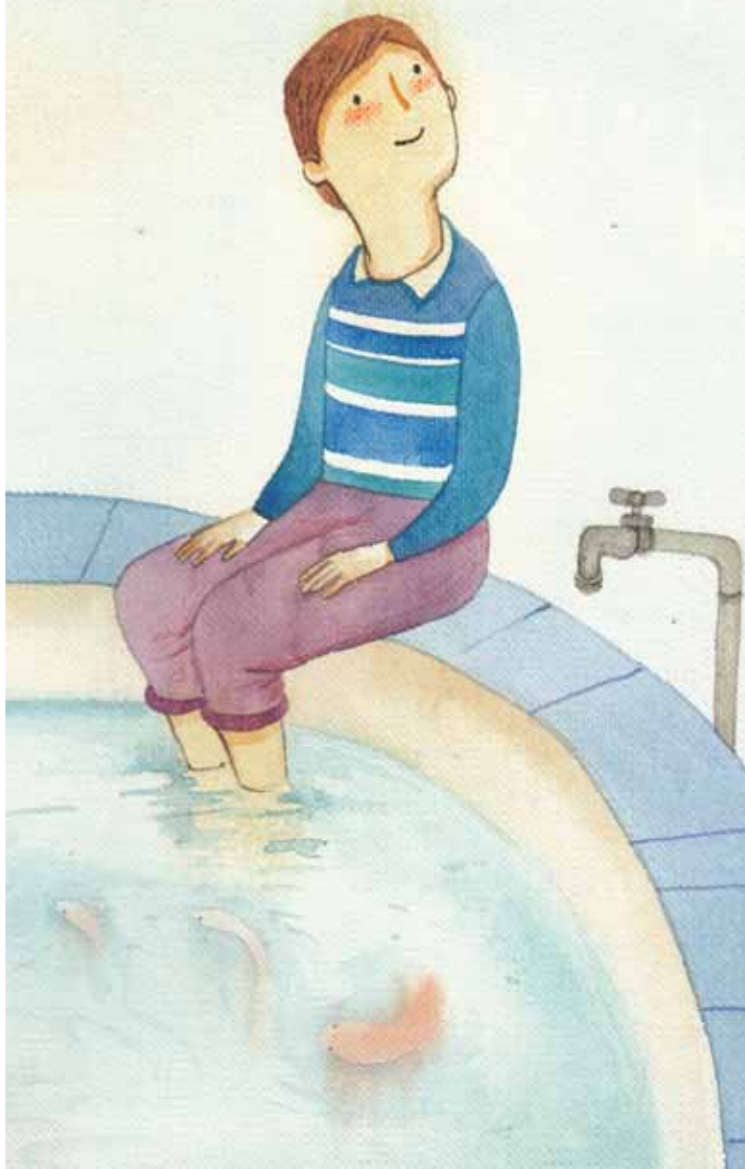
هزاران جور سبزه
هزاران جور ماهی
خداوند آفریده
سفیدی و سیاهی

مرا هم آفریده
خدای مهربانم
چه خوش حالم که من هم
کسی از این جهانم!

در پاییز

• شاعر: بابک نیک‌طلب

از روزهای ناب
از روزهای خاطره‌انگیز
از روزهای روشن کم‌یاب
روزی‌ست در پاییز
روزی که اوّل بار خواندم: آب.

به قول شاعر...

• اکرم کشایی

قدیم‌ها، خیلی جاها که می‌رفتی، روی در و دیوار، شعرهای زیبایی می‌دیدي که قاب گرفته شده بودند. توی نانوايي، حمام عمومي، دفتر مدرسه، مطب پزشک و... البته هنوز هم در خیلی از جاها این کار را انجام می‌دهند. این تک‌بیت‌ها ناگهان ما را به فکر فرو می‌برند و مطلب مهمی را به ما یادآوری می‌کنند. در این صفحه هر بار، چند تک‌بیت زیبا را می‌خوانید. می‌توانید آن‌ها را خوش‌نویسی کنید و به دیوار اتاق یا کلاس یا ... بزنید!

بند بگسل باش آزاد ای چه
چند باشی بند سیم و بند زر؟
مولانا

مکن ز غصه شکایت که در طریق طلب
به راحتی نرسید آن که ز حمتی نکشید
حافظ

چو نیروی بازوت هست ای توان
به درماندگان رحم کن تا توانی
پیران اعتمادی

طلب کردم ز دانیایی کی پرند
مرا فرمود بانادان به پیوند

• خوشنویس: استاد خسرو شیرچی

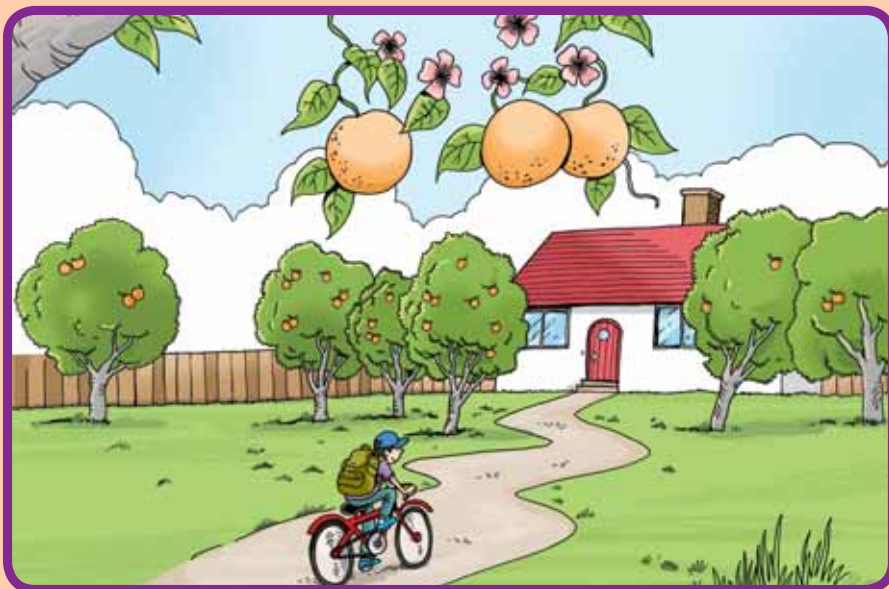
زبان قورباغه

زبان قورباغه باید از کدام مسیر برود تا به پشه برسد؟!

یک اشتباه

این تصویر یک اشتباه دارد. می‌توانید آن را پیدا کنید؟

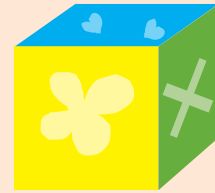
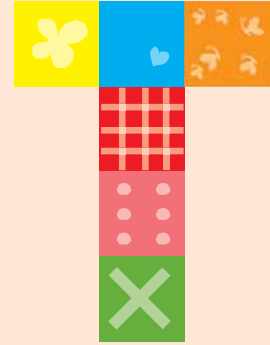
تفاوت‌ها

۱۰ تفاوت در این دو تصویر پیدا کنید.

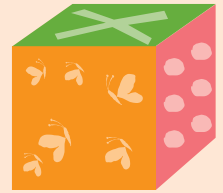

کدام مکعب؟

اگر شکل باز شده را دوباره ببندیم، کدام مکعب به دست می‌آید؟

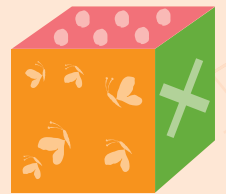
ب.

الف

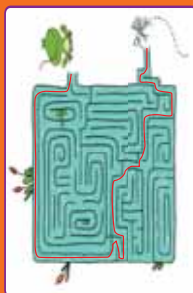

د

ج

پاسخ سرگرمی

جواب‌ها را در جدول پیدا کنید و مانند نمونه‌ها، دور آن را خط بکشید. حروف کلمه‌ها به صورت‌های افقی، عمودی و مورب در جدول گذاشته شده‌اند.

- وسیله‌ی برش در خیاطی	- عابر پیاده
- دادگری و رعایت حق همه	- از میوه‌های تابستانی که از آن کشمش به دست می‌آید
- قسمت قوی دست	- قوم ایرانی ساکن در جنوب شرقی ایران
- گل امام زمان (عج)	- حکومت ایران از نوع اسلامی آن است
- ریشه‌ای که در کارخانه‌های	- نوعی خرس سیاه و سفید که در چین زندگی می‌کند
قندسازی از آن قند تهیه می‌کنند	- بالاترین مقام یک وزارتخانه
- منطقه‌ی شوره‌زار بی‌آب و علف	- جایی در کنار دریا که محل توقف یا بارگیری کشتی‌هاست
- حفره‌های بزرگ و عمیق در کوه.	- رشته کوه بزرگ ایران از شمال شرقی تا شمال غرب

چ	پ	ف	ا	ک	د	ب	غ	ز	ی
و	ا	ب	ر	ل	خ	ن	ل	ش	ع
س	ن	ر	م	ا	ب	د	ج	و	م
ب	د	ا	ه	ن	م	ر	ا	گ	چ
م	ا	ی	ر	گ	ر	ه	ز	ر	غ
ن	د	ز	ج	و	ذ	گ	ن	ع	ن
ج	م	ه	و	ر	ی	ر	س	د	د
غ	ا	ر	گ	ز	و	ن	خ	ا	ر
د	ر	ق	ی	چ	ی	ب	م	ل	ا
و	ن	د	ک	و	ی	ر	ی	ت	ن

• اعظم اسلامی

شیر گرم قشم

نوشیدنی خوش مزه‌ای از جزیره‌ی قشم

نوشیدنی مناسب
روزهای سرد... نوش جان!

طرز تهیه

۱. همه‌ی مواد به غیر از عسل را در شیر بریزید و هم بزنید.
۲. ظرف شیر را روی اجاق بگذارید تا شیر به جوش بیاید. مراقب باشید که شیر سر نرود.
۳. نوشیدنی جوشیده را از روی اجاق بردارید، بگذارید کاملاً ولرم شود و بعد با دو قاشق عسل مخلوط کنید.

مواد لازم

شیر تازه... دو لیوان
پودر زنجبیل... یک قاشق چای خوری
پودر دارچین... یک قاشق چای خوری
پودر هل... سه دانه
عسل... دو قاشق غذاخوری

نگهداری گل در منزل یا مدرسه به شما شادابی و سرزندگی می دهد و به تلاش بیشتر برای رسیدن به زیبایی های دوارتان می کند.

گل نعمتی است فرستاده از بهشت

من بگونیا هستم

من «بگونیا» هستم. گل برگ های پربری به رنگ های قرمز، زرد، نارنجی، صورتی و سفید دارم. من گل بسیار متنوعی هستم و گونه ها و شکل های فراوان دارم. بگونیا پیازی، بگونیا همیشه بهار، بگونیا تکمه ای و ... نمونه هایی از من هستند. شما می توانید مرا تا زمانی که در خاک گلدان هستم در پشت پنجره و در شرایط نور غیر مستقیم نگهداری کنید.

گل آرای

برای قرار دادن گل بر روی میز باید به این نکات توجه کنیم: رنگ، حجم و جای مناسب گلدان، طوری که مزاحم دید افراد نشود. با قرار دادن بگونیا در گلدانی کوچک، از آن برای تزئین میز غذا استفاده کنید. می توانید با توجه به رنگ های این گل، فضای میز را هماهنگ با آن طراحی کنید. تنوع رنگ های گرم گل ها احساس خوشایندی هنگام خوردن غذا ایجاد می کند.